MAATALOUS

Säilöntäaineella käsitelty rehu tuottaa runsaasti hiilidioksidia siiloon jopa 1–2 viikon ajan varastoinnin jälkeen. **PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ KYÖSTI LOUHELAINEN, TYÖTERVEYSLAITOS**

Säilörehusiilossa vaanii hapenpuute

Siiloihin kertyy haitallisia kaasuja, jotka syrjäyttävät hapen. Vaarallisia kaasupitoisuuksia mitattiin jo puolen vuorokauden kuluttua viimeisestä rehukuormasta.

Säilörehusiiloon menijää voi uhata yllättävä vaara: hapenpuute.

Työterveyslaitoksen ja Itä-Suomen yliopiston tutkimus osoittaa, että siiloon voi rehunsäilönnän alkuvaiheessa kertyä suuria määriä terveydelle haitallisia kaasuja. Näistä pahin on hiilidioksidi, joka syrjäyttää hapen.

Salvo- ja tornisiiloissa kaasupitoisuudet voivat olla tappavan korkeita siilon sulkemisen jälkeisinä päivinä.

Suomessa sattui kaksi vuotta sitten kaksi ihmishenkeä vaatinut rehusiilo-onnettomuus.

Hiilidioksidia, typen oksideja ja häkää

Säilöntäaineella käsitelty rehu tuottaa runsaasti hiilidioksidia siiloon jopa 1–2 viikon ajan varastoinnin jälkeen, projektipäällikkö **Kyösti Louhelainen** Työterveyslaitoksesta kertoo.

Lisäksi muodostuu typen oksideja ja häkää.

Viime kesänä siilojen kaasupitoisuuksia selvitettiin 18 maatilalla. Mittauksia tehtiin rehua säilöttäessä ja säilönnän jälkeen.

Joka kolmannen tilan siilosta mitattiin hengitysvyöhykkeen korkeudelta niin suuria hiilidioksidi- ja typenoksidipitoisuuksia, että hengenvaara oli ilmeinen.

Vaarallisen korkeita kaasupitoisuuksia mitattiin jo puolen vuorokauden kuluttua viimeisen rehukuorman lisäämisestä. Korkeita pitoisuuksia löytyi vielä yli viikon kuluttua.

Mitatut kaasupitoisuudet vaihtelivat huomattavasti. Hankkeessa ei saatu selville tarkkoja syitä suureen vaihteluun.

Hapen puute vie nopeasti tajun

Hengitysilman alhainen happipitoisuus vie nopeasti tajun.

Siilo kannattaa aina tuulettaa ennen sinne menoa, Työterveyslaitos ja Itä-Suomen yliopisto korostavat.

Tuuletus voidaan tehdä pudottamalla salvosiiloon muovia tai muuta vastaavaa materiaalia useita kertoja nosturin avulla. Tämä saa ilman liikkeelle ja kaasupatjan hajoamaan rehun pinnalta.

Tornisiiloissa luukkujen aukaisu ja rehunkuljetukseen tarkoitettujen puhaltimien käyttö on hyvä tuuletuskeino.

Ennen umpiseinäiseen torni- ja salvosiiloon menoa siilon happipitoisuus kannattaa tarkistaa.

Tarkistus voidaan tehdä sähköisellä happimittarilla tai esimerkiksi laskemalla narun avulla kynttilälyhty siiloon. Jos kynttilä sammuu, siiloon ei missään tapauksessa saa mennä ennen sen tuulettamista.

Vaikka kynttilä palaisikin, siilossa saattaa olla suuria määriä hiilidioksidia.

Onnettomuustapauksissa pelastajan tulee käyttää paineilmalaitetta. Perinteiset suodattavat hengityksensuojaimet eivät suojaa hapettomilta olosuhteilta eikä hiilidioksidilta.

Salvosiiloja arvioidaan olevan Suomessa noin sata ja tornisiiloja noin 400.

SATU LEHTONEN

ILKKA SUUR-USKI

Tiina ja Jyrki Heinosen lypsykarjatilalla Luhangassa korjattiin tiistaina satokisan ensimmäinen lohko. Sato oli runsas.

Säilörehukisan ensimmäinen sato korjattiin

Yara Suomen nurmen satokilpailu on päässyt vauhtiin. Yara Grass Prix 2012 -kisan ensimmäinen lohko korjattiin Luhangassa **Tiina** ja **Jyrki Heinosen** lypsykarjatilalla.

Kuuden hehtaarin rinnelohko niitettiin maanantaina ja rehu ajettiin laakasiiloon tiistaina.

Maanlaajuiseen kilpailuun valittiin tiukan seulan läpi yhdeksän tilaa. Jokainen osallistuu kisaan yhdellä lohkolla, joiden koot vaihtelevat kolmesta 16 hehtaariin.

Kaikkien korjuukertojen sato lasketaan yhteen. Voittaja on se, joka tuottaa eniten megajouleja hehtaaria kohti, kisan Keski-Suomen ja Savon tallipäällikkönä toimiva asiakkuuspäällikkö **Ilkka Suur-Uski** Yaralta kertoo.

Heinosten tilalla oli tiistaina ajoneuvovaaka, jonka yli kuormat voitiin ajaa pysähtymättä. Punnitustarkkuus on 50 kiloa.

”Ensimmäinen kuorma purettiin juuri. Se painoi 9 500 kiloa”, Suur-Uski raportoi siilon laidalta alkuiltapäivästä.

Joka kuormasta otettiin näyte. Ne kootaan yhteen ja niistä lähetetään yksi edustava näyte Valion laboratorioon tutkittavaksi.

Kisalohkolla kasvaa toisen vuoden säilörehunurmi. Seoksessa on timoteita, nurminataa ja ruokonataa.

Lannoitus on hoidettu väkilannoitteilla. Lanta levitetään tilalla viljalohkoille. Nurmi saa sitä vain perustamisvuonna.

Suur-Uski kertoo, että Heinosten vajaan 30 lypsävän keskituotos lähentelee 11 000 kiloa. ”Heidän mottonaan on, että hyvällä säilörehulla tehdään koko vuoden tulos.”

SATU LEHTONEN

Säilörehun korjuuaikakatsaus löytyy www.mtt.fi/artturi

Jokainen kuorma punnittiin ajoneuvovaa’alla.

Messujen virallinen OKRA-liite

Maaseudun Tulevaisuuden OKRA-liite on OKRA-maatalousnäyttelyn virallinen messuliite. OKRA-liite toteutetaan yhteistyössä järjestäjän kanssa. Se on tuhti paketti asiaa ja informaatiota kesän oikeasta maatalousnäyttelystä.

Lehti käsittelee mm. alueen maatalousvaltaista vahvuutta ja pienen kunnan kykyä järjestää tapahtuma, joka kasvattaa suosiotaan kerta kerralta. Liitteessä on näytteilleasettajaluettelo ja kartat alueesta. Liitettä luetaan ja se otetaan mukaan näyttelyyn. Liitteen saavat kaikki Maaseudun Tulevaisuuden 86 000 tilaajaa, jonka lisäksi jaetaan 20 000 kpl:een lisäpainos Varsinais-Suomen ja Satakunnan metsänomistajille.

Liitettä jaetaan näyttelyn aikana Maaseudun Tulevaisuuden osastolla.

Hyödynnä näkyvyys ja varaa ilmoitustilaa! Soita heti 020 413 2321

Ilmoitusaineistot 15.6. mennessä
ilmoitus@maaseuduntulevaisuus.fi

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Lukijamäärä 321 000 (KMT 2011)
Levikki 83 259 (LT 2011)

MAATALOUDESTA LYHYESTI

Ruotsissa kokous kamelien hoitamisesta

Ruotsissa järjestetään konferenssi, jossa käsitellään kamelien hoitamista, kertoo ATL.

Epätavalliseen aiheeseen on syynä kamelien yleistymien ruotsalaisilla maatiloilla. Erämaan laivoja pidetään niillä lähinnä matkailijoiden iloksi.

Konferenssi järjestetään länsirannikolla Orustissa maatilalla, jossa Göran Anderssonilla on 12 kamelia. Hänen mukaansa ne eivät ole yksinkertaista hoidettavia vaan vaativat paljon.

Koeruutuja.

Viljelijät arvostavat kotimaista kasvinjalostusta

Suomalaiset viljelijät arvostavat kotimaista kasvinjalostusta ja sen ansiosta kasvavia satoa. Tämä selviää Boreal Kasvinjalostuksen tekemästä kyselystä.

Tulosten mukaan kotimainen kasvinjalostus on vastannut markkinoiden tarpeisiin.

Viljelijät valitsevat lajikkeita erityisesti niiden viljelyominaisuuksin sekä sadon käyttötarkoituksen ja laadun perusteella.

Kyselyyn vastasi yli 700 viljelijää. Se tehtiin *farmit.net*-portaalin kautta.

Tyttö ei kelpaa traktorikuskiksi

Ruotsissa 19-vuotias **Rebecka Bruvik** on hakenut yli sataa työpaikkaa - turhaan. Haaveena on työskennellä traktorin kuljettajana maatilalla, kertoo Land.

Maatalousalan tutkinnosta huolimatta Bruvik ei ole löytänyt työtä, jota hän on etsinyt koulun päätyttyä vuoden vaihteessa. Sen sijaan luokkatoverina olleet pojat ovat toinen toisena jälkeen allekirjoittaneet työsopimuksia.

Eläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta huolissaan hoitajien jaksamisesta

Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta on huolissaan eläimiä hoitavien ihmisten uupumisesta.

Ihmisen terveydentila voi joskus heikentyä nopeasti ja ennalta arvaamattomasti, neuvottelukunta toteaa.

Kun eläimiä hoitava uupuu, tilanteen tunnistaminen ajoissa on erityisen tärkeää. Vain siten vältytään eläinten hoidon laiminlyönneiltä.

Neuvottelukunta korostaa yhteisvastuullisuutta eläinten hoidossa. Hoitajan uupumisongelman esille ottaminen on yhteisvastuuta ja auttamista, se toteaa kannanotossaan.

Maa- ja metsätalousministeriön yhteydessä toimiva tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta toimii ministeriön apuna tuotantoeläinten hyvinvointia koskevissa kysymyksissä. Se seuraa ja arvioi eläinten hyvinvoinnin tasoa ja tekee ministeriölle ehdotuksia hyvinvoinnin kehittämiseksi.

Neuvottelukunnassa ovat edustettuina tuotantoeläinten hyvinvointiin liittyvät tahot tuottajista kuluttajiin. Puheenjohtajana toimii **Hannu Saloniemi**.

SATU LEHTONEN

Tuessa määräpäivä perjantaina

Perjantaina on terveydenhuoltosopimusta koskeva määräpäivä eläinten hyvinvointituessa. Mavin nettisivuilla oleva ohje kertoo, että terveydenhuoltosopimus tulee olla tehtynä viimeistään 15.6.2012.

Viime viikolla annettu asetus ei sisällä sellaista päivämäärää. Asetus säätää vain, että eläinlääkärin tarkastuskäynti piti olla tilattu, kun sopimusta haettiin. Asetuksesta oli poistettu terveydenhuoltosopimuksen teon tarkka viimeinen päivämäärä, joka oli vielä maaliskuun asetuksessa.

MTK:n kotieläinasiamies **Jukka Markkanen** pitää asetuksen lievennystä hyvänä. Mavin viljelijäkirjeen määräys tuo kuitenkin ongelman, jos tilattu tarkastuskäynti ei ehdikään uusien ohjeiden määräajassa. Markkasen mielestä asetuksen henki on, että näin tiukkaa määräaikaa ei pitäisi olla.

Mavin kirje edellyttää myös, että myös jo aiempina vuosina sopimuksen tehneet toimittavat asiakirjat kuntaan.

HEIKKI VUORELA

Työhyvinvointitietoa Melan uusituilla nettisivuilla

Melan työhyvinvointi-nettisivut on uusittu. Niiltä on nyt aiempaa helpompi löytää tietoa, miten omaa työhyvinvointia voi ylläpitää ja mistä löytyy kriisiapua.

Kyselyjen mukaan maatalousyrittäjät arvostavat elämässään eniten perhettä ja muita läheisiä ihmissuhteita. Ne eivät ole kuitenkaan itsestäänselvyyksiä, vaan vaativat hoitoa ja huoltoa.

Muutostilanteet perheessä ovat haasteellisia ja niihin varautuminen viisautta. Maatilayrityksen ihmissuhderiskejä pitäisi voida käsitellä yhtä luontevasti kuin kannattavuuslaskelmiakin, Melasta korostetaan.

Muita työhyvinvoinnin peruspilareita ovat työkunnon ja ammattitaidon ylläpito sekä kouluttautumismahdollisuudet. Näihinkin asioihin löytyy sivuilta vinkkejä.

Sivuilla listataan myös tärkeimmät auttavat puhelimet. Apua kriisitilanteisiin löytyy esimerkiksi Suomen Mielenterveysseuran ylläpitämistä palveluista. Maaseudun tukihenkilöverkko tarjoaa keskusteluapua ja vertaistukea.

SATU LEHTONEN

Tukioikeuksien siirrot pitää tehdä perjantaihin mennessä

Tilatuen perusteena olevien tukioikeuksien siirroista pitää ilmoittaa kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle viimeistään tämän viikon perjantaina 15.6.

Siirrot ilmoitetaan lomakkeilla 103A ja 103B. Lomake 103A on tukioikeuslomake ja 103B tukioikeuksien siirtolomake.

103A on toimitettu ennen kevään päätukihakua tiloille esitäytettynä. Siihen on tulostettu tilan hallinnassa olevat tukioikeudet tukialueittain. Samassa taulukossa on myös sarake, johon täytetään siirrettävien tukioikeuksien määrä hehtaareina ennen lomakkeen palauttamista.

Tiedot tukioikeuksien luovuttajasta ja vastaanottajasta ilmoitetaan lomakkeella 103B.

Perjantain takaraja ei koske koko tilan hallinnan siirtojen yhteydessä siirtyviä tukioikeuksia. Niistä pitää ilmoittaa 13.9. mennessä.

Lomakkeita ja oppaita on saatavissa kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisilta ja elykeskuksista. Lomake 103B on myös tulostettavissa lomakepalvelusta. Lomakkeen löytää kirjoittamalla hakukenttään Mavi 103B.

JUHANI REKU

www.suomi.fi/lomakkeet